

Dilluns, 25 de febrer de 2013 — 20.30 h

Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu

Lars Vogt, *piano*

Josep Pons, *director*

I PART

Eduard Toldrà (1895-1962)

Nocturn de 'Vistes al mar'

8'

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Concert per a piano núm. 5, en Mi bemoll major, op. 73, "Emperador"

40'

Allegro

Adagio un poco mosso

Rondo: Allegro ma non troppo

II PART

Johannes Brahms (1833-1897)

Simfonia núm. 2, en Re major, op. 73

43'

Allegro non troppo

Adagio non troppo

Allegretto grazioso, quasi andante

Allegro con spirito

Amb la col·laboració especial de Cat música i radio clásica
rne

Catalunya Música i Radio Clásica enregistren aquest concert.

Versions de l'heroisme

La història dels sons produeix afinitats electives aparentment incomprensibles. Qui gosaria maridar la contemplació noucentista de l'oratge mediterrani, tan pròpia del *Nocturn de 'Vistes al mar'*, amb l'impetu de les cascades inicials de l'*Emperador* de Beethoven? Però la música desterra els incrèduls: el nostre Toldrà va idolatrar sempre el geni de Bonn: els seus *Quartets* eren una autèntica obsessió per al músic vilanoví i no és casual, de fet, que el Quartet Renaixement –liderat al violí pel compositor– fos la primera formació a interpretar-los tots, a la Sala Mozart de l'Associació Wagneriana de Barcelona. Al seu torn, els Renaixement van cloure la seva vida musical el 14 de juny de 1921 justament amb un *Quartet* de Beethoven: el núm. 10, en *Mi bemoll major*. Poc abans, el 31 de maig del mateix any havien estrenat *Vistes al mar* en un concert de l'Associació d'Amics de la Música, a la mateixa sala on seieu ara mateix.

Toldrà veia en Beethoven l'heroi que, per temperament o recança, no havia pogut ser mai; i estimava la seva habilitat per trenar una dialèctica entre afirmació i neguit. Va dirigir manta vegada l'*Emperador*, un concert que la mitologia historiogràfica ha convertit en favorit del públic. Hi ajuda el fet d'imaginar Beethoven escrivint-lo d'amagatotis, enmig del bombardeig de Viena per les tropes napoleòniques el 1809. Els esborranys del primer moviment s'esquitxen amb frases bèl·liques: *Angriff!* (Atac!), *Sieg!* (Victòria!), i el to general de l'obra, diria Einstein, és d'estil militar. L'"Allegro" s'escriu sense *cadenza*, com una simfonia acompanyada de piano; el segon moviment és un lied amb quasi variacions; el darrer sembla dansar joiosament, i és un autèntic cant a la improvisació que tant estimava el pianista Beethoven. Una peça *heroica*, seguint els mots del biògraf Maynard Solomon, però encarnada en un personatge no gens infal·lible, que dubta des del seu castell. L'*Emperador* fou l'únic dels cinc que Beethoven, sord del tot, no pogué estrenar personalment. Aquesta castració del geni devia entusiasmar el turmentat Toldrà...

No obstant això, el millor lector de l'heroisme beethovenià (i el que va patir-ne més el fantasma) fou Johannes Brahms. Si el part de la *Primera* va procurar-li quinze anys de feina, la *Simfonia núm. 2 en Re major* es va escriure el 1877 en un sol estiu a Caríntia. Toldrà sempre recordava als seus alumnes que el primer tema del seu "Allegro non troppo" és una citació en forma de resposta de la primera frase, casualitats!, de l'*Heroica* beethoveniana. Brahms ens conta la seva *vida d'heroi*, però ho fa des del clima pastoral bucòlic del *cantando* dels violoncels al primer moviment i amb un patiment bonhomíus en l'"Adagio non troppo". El tercer moviment té un clima d'*andantino* sobtadament trencat per una dansa muntanyenca que deriva al triomf *trompeter* de l'"Allegro con spirito". Reflexió heroica, novament, però a través d'un personatge poc grandiloqüent, sense èpica, que es limita a gaudir del triomf de viure quotidià amb melangia.

Tres visions de l'heroisme: un gran músic nostre i dos genis incomparables. Gaudiu del concert.

Bernat Dedéu, filòsof i músic

Fotografia: © A. Bofill

Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu

L'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu es va crear el 1847, essent la formació orquestral en actiu més antiga de l'Estat. Des de llavors ha actuat de forma continuada en totes les temporades del Teatre.

El seu primer director titular fou Marià Obiols, nomenat el 1847, a qui van seguir Eugenio M. Marco i Uwe Mund, entre d'altres. El 1999 assumí el càrrec Bertrand de Billy, que inicià les audicions internes i el treball simfònic com a complement de l'activitat operística. Els directors musicals següents, Sebastian Weigle (2004-2008) i Michael Boder (2008-2012), han continuat aquesta tasca de millora de la formació. Des del setembre del 2012 Josep Pons n'és el director titular.

Durant els seus més de 160 anys d'història, ha estat dirigida per moltes batutes convidades, com ara Albert Coates, Antal Dorati, Karl Elmendorff, Manuel de Falla, Aleksandr Glazunov, Josef Keilberth, Erich Kleiber, Otto Klemperer, Hans Knappertsbusch, Franz Konwitschny, Clemens Krauss, Joan Lamote de Grignon, Joan Manén, Ottorino Respighi, Josep Sabater, Max von Schillings, Georges Sebastian, Richard Strauss, Igor Stravinsky, Hans Swarowsky, Arturo Toscanini, Antonino Votto i Bruno Walter; i darrerament Gerd Albrecht, Aleksandr Anissimov, Harry Bicket, Richard Bonyngue, Sylvain Cambreling, Paolo Carignani, Frédéric Chaslin, Bertrand de Billy, Franz-Paul Decker, Rafael Frühbeck de Burgos, Romano Gandolfi, L. A. García Navarro, Lamberto Gardelli, Armando Gatto, M. Á. Gómez Martínez, Janos Kulka, Fabio Luisi, Peter Maag, Riccardo Muti, Woldemar Nelsson, Vaclav Neumann, Josep Pons, David Robertson, A. Ros Marbà, Julius Rudel, Pinchas Steinberg, Peter Schneider, Silvio Varviso, Sebastian Weigle i Jordi Savall, entre d'altres.

Ha treballat amb els solistes més reconeguts del moment i ha fet possible l'estrena a Espanya d'un gran nombre d'òperes, algunes de les quals obres cabdals del segle XX, com *El cas Makropoulos* de Janáček, *Lady Macbeth de Msensk* de Xostakóvitx, *Die tote Stadt* de Korngold, *Boulevard Solitude* de Henze, *Death in Venice* de Britten o *Król Roger* de Szymanowski. A més de participar en l'estrena absoluta d'obres de compositors espanyols contemporanis, com Enric Palomar, Lleonard Balada, Xavier Berenguel, Joan Guinjoan, José Luis Turina o Agustí Charles.

L'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu ha actuat també a altres escenaris com ara el Teatro Real i Palacio Real de Madrid, Arenes de Nîmes, Òpera de Ludwigshafen, Théâtre des Champs Elysées de París, Palau de la Música Catalana, l'Auditori de Barcelona, Festival d'Orange, Odeon Herodion Atticus d'Atenes, Festival de Peralada, Palau de la Música de València, Teatro La Fenice de Venècia, Festival de Savonlinna i els principals Auditoris de Catalunya, entre d'altres.

Lars Vogt, piano

S'ha consagrat com un dels pianistes més reconeguts de la seva generació. Nascut a Düren (Alemanya) el 1970, va cridar l'atenció del públic en obtenir el segon lloc del Concurs Internacional de Piano de Leeds el 1990, i des de llavors ha ofert concerts i recitals per tot Europa, Àsia, Austràlia i Amèrica.

Com a artista d'EMI, ha enregistrat 15 CD. Les seves gravacions inclouen *Kammermusik n.º 2* de Hindemith amb la Filharmònica de Berlín i Claudio Abbado, els *Concerts* de Schumann i Grieg, els dos primers *Concerts* de Beethoven amb la City of Birmingham Symphony Orchestra i Sir Simon Rattle, que l'ha descrit com: "un dels més extraordinaris músics de qualsevol edat amb qui he tingut la fortuna de col·laborar".

Durant la temporada 2003-04 va ser pianista en residència de l'Orquestra Filharmònica de Berlín, on a més dels seus concerts amb Sir Simon Rattle a Salzburg i Berlín, va dur a terme nombrosos projectes de cambra amb membres de l'orquestra i de l'acadèmia.

En les últimes temporades ha col·laborat amb la New York Philharmonic, simfòniques de Chicago, Boston, NHK, Londres, Royal Concertgebouw, Orchestre de Paris, Chamber Orchestra of Europe, Vienna Philharmonic, Bayerische Staatsorchester, Dresden Staatskapelle i Santa Cecilia de Roma. La temporada 2009-10 va actuar amb l'Orchestre Philharmonique de Radio France i Myung-Whun Chung, oferí recitals amb Thomas Quasthoff a Salzburg i Lucerna i va ser artista en residència a la Mozartwoche de Salzburg, interpretant *Concerts* de Mozart amb la Filharmònica de Viena dirigida per Christoph Eschenbach i amb la Mahler Chamber Orchestra i Daniel Harding.

Va inaugurar la temporada 2010-11 amb dues actuacions als BBC Proms: un recital i el *Concert* de Grieg amb la Filharmònica Txeca i Sir John Eliot Gardiner. També va col·laborar amb els directors Gustavo Dudamel, Daniel Harding, Yannick Nézet-Séguin i Paavo Järvi, amb orquestres com l'Orchestre de Paris, London Philharmonic, BBC Symphony, Deutsches Symphonie-Orchester de Berlín, Oslo Philharmonic, Swedish Radio, Boston Symphony i Pittsburgh Symphony.

També va actuar amb diferents orquestres a Roma, Filadèlfia, Nova York i Amèrica del Nord i tornà a col·laborar amb la Filharmònica de Los Angeles i la Simfònica de Toronto. A més, oferí recitals a l'Auditori Príncep d'Astúries d'Oviedo i al Teatro de la Maestranza de Sevilla. Ha estat invitat per l'Orquesta Nacional de Espanya dirigida per Kazushi Ono a l'Auditorio Nacional de Madrid.

Reconegut músic de cambra i recitals, ha ofert actuacions a Londres, París, Munic, Viena, Roma, Madrid, Istanbul i Nova York. El 1998 fundà el seu propi festival a Heimbach, Alemanya, un gran èxit enregistrat en directe per per EMI en deu CD.

Col·labora habitualment amb col·legues com Christian Tetzlaff i Thomas Quasthoff. El 2005 fundà un projecte educatiu, Rhapsody in School, que ha esdevingut un dels programes pedagògics més importants a Alemanya, en el qual estan implicats alguns dels músics més reconeguts del país.

A Espanya actua regularment amb l'Orquesta Nacional de Madrid, ha realitzat gires amb l'Orquestra Simfònica de la Ràdio Sueca (Festival de Canàries), amb la Bayerisches Rundfunk Kammerorchester i amb la Mozarteum Orchester Salzburg (Teatro Real de Madrid).

Josep Pons, director

Nascut a Puig-reig, va començar la seva formació musical a l'Escolania de Montserrat. La tradició secular i l'intens estudi tant de la polifonia com de la música contemporània han marcat el seu posterior desenvolupament musical i intel·lectual.

Ha estat director titular i artístic de la Orquesta y Coro Nacionales de España (2003-2012), amb la qual ha liderat una profunda renovació en l'àmbit artístic fins a ser considerada com a referent de qualitat i programació.

També ha estat director musical i artístic de l'Orquestra de Cambra Teatre Lliure de Barcelona (1985-1997) –que ell mateix va fundar– i de l'Orquestra Ciudad de Granada (1994-2004), amb les quals va desenvolupar una intensa activitat discogràfica de la mà d'Harmonia Mundi France, traduïda en 20 discos, considerats per la premsa internacional com una renovació en la interpretació de la música espanyola. Pels seus enregistraments ha obtingut nombrosos premis i guardons: Diapason d'Or, CD Compact Awards, CHOC Le Monde de la Musique, 10 de Répertoire, Timbre de Platin, ffff Télérama, Grand Prix du Disque Charles Cross i Cannes Classical Awards. L'any 1993 va fundar la Jove Orquestra Nacional de Catalunya, un projecte fonamental per als joves músics catalans.

Després de ser principal director convidat del Gran Teatre del Liceu de Barcelona –on ha dirigit nombrosos títols, entre els quals *Die Zauberflöte*, *Il barbiere di Siviglia*, *Peter Grimes*, *El castell de Barbablava*, *Wozzeck*, *The Light House*, *La voix humaine*, *The turn of the screw*, *Król Roger*, i les estrenes i edicions en DVD de *D.Q.* (J. L. Turina) i *Gaudi* (A. Guinjoan)–, des del setembre del 2012 n'és el director musical.

És convidat habitualment a dirigir orquestres internacionals, com l'Orchestre National de France, Philharmonique de Radio France, Tokio Philharmonic, Rotterdam Philharmonic, Danish National Symphony Orchestra, Royal Philharmonic of Flandes, Stockholm Philharmonic, Orchestre National de Belgique, Orchestre de Chambre de Lausana, BBC Symphony, Orchestre de París, Orquestra Gulbenkian de Lisboa, Deutsche Kammerphilharmonie Bremen, Orchestre du Capitole de Tolosa de Llenguadoc, Suisse Romande, Göteborg Symphony, Deutsche Radio Philharmonie, Orquestra de l'Òpera de Frankfurt, Berner Symphonie Orchestra, etc. Futurs compromisos inclouen el debut amb la Detroit Symphony, l'Orquestra de la Residència de l'Haia i l'Orquestra Simfònica de Dresden.

Josep Pons ha estat distingit amb el Premi Ciutat de Barcelona i el Premi Nacional de Catalunya. L'any 1999 va rebre el Premio Nacional de Música del Ministeri de Cultura d'Espanya, per la seva prolongada i destacada activitat en favor de la música del segle XX, per la qualitat en les seves interpretacions i per l'interès dels seus programes.

Propers concerts al Palau

Cicle Liceu al Palau

Orquestra Simfònica
del Gran Teatre del Liceu

04

JUNY 2013 Dimarts 18, a les 20.30 h

Secció de vent de
l'Orquestra Simfònica
del Gran Teatre del Liceu

Director **Dale Clevenger**

Obres de:

G. Gabrieli, P. Dukas, H. Purcell,
R. Strauss, W.A. Mozart,
L. van Beethoven i altres.

Petit Palau Preu únic: 28 €

Secció de vent

INTÈRPRETS CATALANS

Dijous, 28 de febrer de 2013 — 20.30h

Qvixote Quartet

Helena Satué i María Sanz, violins
Daniel Cubero, viola
Amat Santacana, violoncel

P. Santamant: *Quartet en Mi bemoll major*
M. Ravel: *Quartet en Fa major*
R. Schumann: *Quartet en La menor, op. 41, núm. 1*

PALAU 100

Dissabte, 2 de març de 2013 — 19 h

Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks

Yefim Bronfman, piano
Zubin Mehta, director

F. Liszt: *Mazeppa, poema simfònic núm. 6*
B. Bartók: *Concert per a piano i orquestra núm. 2*
P. I. Txaikovski: *Simfonia núm. 5, en Mi menor, op. 64*

TARDES AL PALAU

Dilluns, 4 de març de 2013 — 19 h

The Gospel Viu Choir

Moisès Sala, director

Espirituals negres

No et perdis la nova edició!

REVISTA MUSICAL CATALANA

**Fa un any va començar
una nova etapa per a aquesta
emblemàtica publicació.**

També pots subscriure't a la versió digital
per només 10€ a l'any.

www.revistamusical.cat

Troba'ns a: